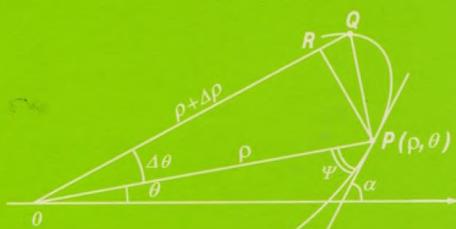

51
K21

Prof. AHMET A. KARADENİZ

YÜKSEK MATEMATİK

CİLT 1

DİFERANSİEL VE
İNTEGRAL HESAP

Çağlayan Kitabevi

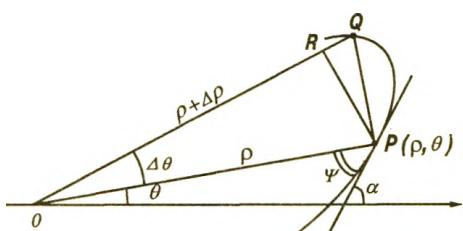
Beyoğlu - İSTANBUL

YÜKSEK MATEMAT K

Cilt: 1
Diferansiel ve integral Hesap

Prof. AHMET A. KARADENİZ

YÜKSEK MATEMATİK

C LT. 1

**D FERANS EL VE
INTEGRAL HESAP**

Çağlayan Kitabevi

stiklal Caddesi 166 Tokatlıyan hanı Kat: 1/7-8-9

Beyoğlu - STANBUL

Tel:(0.212) 245 44 33 Faks: 249 17 94

e-mail:info@caglayan.com

Ondördüncü Baskı
2011

ISBN: 978-975-436-050-9

© Prof. Ahmet A. Karadeniz
(Z. Çınar - H.U. Karadeniz)

© Türk Ceza Kanunu ve 5846 sayılı F.S.E. Kanunu gere i her hakkı mahfuzdur.
Bu kitap veya bir kısmı Ça layan Kitabevi ve Yazarın müsaadesi alınmaksızın
tab ve kopya edilemez.

Baskı ve Cilt:
Avcı Ofset Matbaacılık
Davutpaşa Cad. 1. pek Merkezi No:6/13
Zeytinburnu - İstanbul

Ç N D E K L E R

1. BÖLÜM

SAYI, DE İKEN, FONKSİYON

1.1	Sayılar	1
1.1-1	Reel sayılar	1
1.1-2	Bir reel sayının mutlak değeri	3
1.2	Değişken ve sabit büyüklükler	5
1.2-1	Tanım	5
1.2-2	Bir değişkenin tanım aralığı	6
1.3	Fonksiyon	7
1.3-1	Fonksiyon tanımı	7
1.3-2	Fonksiyonların muhtelif ekilde gösterilmeleri	8
1.3-3	Bölge çok kullanılan fonksiyonlar	9
1.3-4	Fonksiyon fonksiyonu (bileşik fonksiyon)	14
1.3-5	Elemanter fonksiyon tanımı	14
1.3-6	Tek ve çift fonksiyonlar	15
1.3-7	Cebirsel fonksiyonlar	15
1.3-8	Yüksek fonksiyonlar	17
	1. Bölüme ait problemler	17

2. BÖLÜM

LİMİT VE SÜREKLİLİK

2.1	Bir değişkenin limiti	19
2.1-1	Tanım	19
2.1-2	Sonsuz büyük ve sonsuz küçük tanımı	21
2.2	Bir fonksiyonun limiti	21

VIII

2.2- 1	Tanım	21
2.2- 2	Sa dan ve soldan limit	23
2.2- 3	Sonsuza yakla an fonksiyonlar	25
2.2- 4	Simrlı fonksiyonlar	27
2.2- 5	Çok kullanılan bazı limitler	27
2.3	Limite ait esas teoremler	28
2.4	Limite ait uygulamalar	31
2.4- 1	x in bir tam çok terimlisinin $x \rightarrow \infty$ halinde limiti	31
2.4- 2	$x \rightarrow \infty$ halinde bir rasyonel kesrin limiti	32
2.4- 3	Bir rasyonel kesrin pay ve paydasının beraberce sıfır yakla ması halinde limiti	33
2.4- 4	Irrasyonel cebirsel fonksiyonların limitleri	34
2.4- 5	$x \rightarrow 0$ halinde $\frac{\sin x}{x}$ in limiti	35
2.5	Fonksiyonların süreklili i	38
2.5- 1	Süreklik tanımı	38
2.5- 2	Süreksizlik tanımı	41
2.5- 3	Sürekli fonksiyonların özellikleri	43
2.5- 4	Örnekler	44
2.	Bölümde ait problemler	45

3. BÖLÜM

TÜREV

3.1	Türevin tanımı	50
3.2	Türevin geometrik anlamı	52
3.3	Türetilebilen fonksiyonlar	54
3.4	$y = x^n$ in türevi	56
3.5	$y = \sin x$ ve $y = \cos x$ fonksiyonlarının türevi	58
3.6	Bir sabitin ve bir sabitle bir fonksiyonun çarpımının türevleri	59
3.7	Toplam, çarpım ve bölümün türevleri	61
3.8	Bir bile ik fonksiyonun türevi	66
3.9	$y = \operatorname{tg} u$, $y = \operatorname{cotg} u$, $y = \sec u$, $y = \operatorname{cosec} u$ nun türevleri	69
3.9- 1	$y = \operatorname{tg} u$ nun türevi	69
3.9- 2	$y = \operatorname{cotg} u$ nun türevi	70

3.9-3 $y = \sec u$ nun türevi	70
3.9-4 $y = \operatorname{cosec} u$ nun türevi	71
3.10 Kapalı fonksiyonlar ve türevleri	72
3.11 Ters fonksiyonların türevleri	73
3.12 Yüksek mertebeden türevler	75
3.13 Bir çarpımın n mertebe türevi için Leibnitz formülü	77
3.14 Kapalı fonksiyonlarda yüksek mertebeden türevler	79
3. Bölümde ait problemler	81

4.   BÖLÜM

TÜREVİN ÇEŞİTLİ UYGULAMALARI

4.1 Bir eğrinin doğrultusu	85
4.2 İki eğrinin kesim açısısı	86
4.3 Təctə ve normal denklemleri ; təctəaltı ve normal altı uzunlukları	87
4.4 Artan ve azalan fonksiyonlar	91
4.5 Bir eğrinin konkavlığını inşası	92
4.6 Bir fonksiyonun maksimum ve minimum değerleri	94
4.7 Büküm noktaları	98
4.8 Maksimum ve minimum problemleri	99
4.9 $y = f(x)$ denklemi ile verilmiş bir eğrinin çizimi	103
4.10 Asimptotlu eğriler	105
4.10-1 oy ekseni paralel asimptotlar	106
4.10-2 ox ekseni paralel asimptotlar	106
4.10-3 Eşik asimptot	107
4. Bölümde ait problemler	112

5.   BÖLÜM

TERSİNİN GÖRÜNTÜ FONKSİYONLARI

5.1 $y = \operatorname{Arcsin} x$ fonksiyonu	118
5.1-1 $y = \operatorname{Arcsin} x$ in türevi	119
5.1-2 $y = \operatorname{Arcsin} x$ in eğrisi	120
5.2 $y = \operatorname{Arccos} x$ fonksiyonu	121

X

5.2-1	$y = \text{Arccos } x$ in türevi	122
5.2-2	$y = \text{Arccos } x$ in e risi	123
5.3	$y = \text{Arctg } x$ fonksiyonu	125
5.3-1	$y = \text{Arctg } x$ in türevi	126
5.3-2	$y = \text{Arctg } x$ in e risi	128
5.	Bölüme ait problemler	130

6. BÖLÜM

ÜSTEL FONKS YON VE LOGAR TMA FONKS YONU

6.1	Üstel fonksiyon	134
6.1-1	$a > 1$ halinde üstel fonksiyonun özellikleri	134
6.1-2	$a < 1$ halinde üstel fonksiyonun özellikleri	135
6.2	Logaritma fonksiyonu	136
6.2-1	Logaritma kuralları	137
6.2-2	Çe itli tabanlı logaritmalar	137
6.2-3	Taban de i tirme	138
6.2-4	e sayısının tanımı	138
6.3	$y = \log_a x$ in türevi	141
6.4	$y = a^u$ nun türevi	144
6.5	Logaritmik türev alma	145
6.6	Üstel ve logaritma fonksiyonlarının e rileri	147
6.7	Türev tablosu	149
6.	Bölüme ait problemler	150

7. BÖLÜM

H PERBOL K FONKS YONLAR

7.1	Tanımları	155
7.2	Hiperbolik fonksiyonların özellikleri	156
7.3	Hiperbolik fonksiyonların türevleri	161
7.3-1	$y = \text{ch } u$ nun türevi	161
7.3-2	$y = \text{sh } u$ nun türevi	162
7.3-3	$y = \text{th } u$ nun türevi	163
7.4	Hiperbolik fonksiyonların e rileri	164

7.4-1 $y = \operatorname{ch} x$ in eğrisi	164
7.4-2 $y = \operatorname{sh} x$ in eğrisi	164
7.4-3 $y = \operatorname{th} x$ in eğrisi	165
7.5 Ters hiperbolik fonksiyonlar	166
7.5-1 $y = \operatorname{Arg} \operatorname{ch} x$ fonksiyonu	166
7.5-2 $y = \operatorname{Arg} \operatorname{sh} x$ fonksiyonu	169
7.5-3 $y = \operatorname{Arg} \operatorname{th} x$ fonksiyonu	170
7. Bölüme ait problemler	172

8. BÖLÜM

PARAMETRİK DENKLEMLER

8.1 Parametrik denklem tanımı	175
8.2 Parametrik denklemlerde türev	178
8.2-1 Parametrik denklemlerde ikinci mertebe türevler	179
8.3 Parametrik denklemleriyle verilmeye rilerin asimptodlarının bulunması	182
8.3-1 Koordinat eksenlerine paralel asimptodlar	182
8.3-2 E ik asimptod	182
8.4 Parametrik denklemleriyle verilmeye rilerin çizimi	184
8. Bölüme ait problemler	188

9. BÖLÜM

KUTUPSAL KOORDİNALAR

9.1 Kutupsal koordinatlar tanımı	193
9.2 Kutupsal koordinatlarla kartezyen koordinatlar arasındaki bağlantılar	194
9.3 Dörunun kutupsal denklemi	195
9.4 Dairenin kutupsal denklemleri	197
9.5 Koniklerin kutupsal denklemleri	198
9.6 Kutupsal denklemi ile verilmiş bir eğrinin herhangibir noktasındaki teğeti ile kutupsalının arasındaki açının hesabı	199
9.7 Kutupsal denklemleriyle verilen iki eğrinin kesim açısı	201
9.8 Kutupsal teğet altı ve normal altı	202

XII

9.9	Kutupsal denklemleriyle verilmeli eplerin asimptodlarının belirtilmesi	204
9.10	Kutupsal denklemiyle verilmeli eplerin çizimi	208
9.10-1	Simetri özelikleri	208
9.10-2	Kutupsal denklemi ile verilmeli eplerin çizimine ait örnekler	213
9.	Bölüme ait problemler	221

10. BÖLÜM

SONSUZ KÜÇÜKLER

10.1	Tanım ve ba lıca özelikleri	224
10.2	Sonsuz küçüklerin mukayesesi	225
10.	Bölüme ait problemler	229

11. BÖLÜM

D FERANS EL

11.1	Diferansiel tanımı	231
11.2	Diferansielin geometrik anlamı	234
11.3	Diferansiel kuralları	235
11.3-	1 Diferansiel tablosu	237
11.3-	2 Kapalı fonksiyonların diferansielleri	238
11.4	Yüksek mertebeden diferansieller	238
11.5	Yakla ik hesapta diferansielin kullanılması	240
11.6	Yay uzunlu unun diferansili (Kartezyen, parametrik ve kutupsal denklemlerde)	244
11.	Bölüme ait problemler	248

12. BÖLÜM

E R L K, E R L K YARIÇAPI, E R L K DA RES , BASIT, MEBSUT

12.1	E rilik tanımı ve kartezyen denklemi ile verilmiş bir e ri nin e rili i	254
12.1-1	Parametrik denklemlerde e rilik	257

12.1-	2 Kutupsal denklemlerde e rilik	258
12.2	E rilik yarıçapı	260
12.3	E rilik dairesi, e rilik merkezi, basit ve mebsut e rileri	263
12.	Bölüme ait problemler	267

13. BÖLÜM

ORTALAMA TEOREM ; TAYLOR VE MACLAURIN FORMÜLLER ; BEL RS Z EK LLER

13.1	Rolle teoremi	271
13.2	Ortalama teoremi.....	273
13.2-1	Cauchy teoremi (iki fonksiyon için ortalama teoremi)	277
13.2-2	Ortalama formülünün genelleştirilmesi	279
13.3	Taylor ve Maclaurin formülleri	280
13.4	Belirsiz ekiller	286
13.4-1	$\frac{0}{0}$ belirsiz ekli (L'hospital kuralı)	286
13.4-2	$\frac{\infty}{\infty}$ belirsiz ekli	288
13.4-3	$0 \times \infty$ belirsiz ekli	290
13.4-4	$\infty - \infty$ belirsiz ekli	292
13.4-5	1^∞ , 0^0 , ∞^0 belirsiz ekilleri	293
13.	Bölüme ait problemler	296

14. BÖLÜM

BEL RS Z INTEGRAL

14.1	İkinci fonksiyon - Belirsiz integral	301
14.2	Belirsiz integralin tanımından çıkarılabilen özelikleri	302
14.3	Integral hesabı - Vasıtasız integrasyon	303
14.4	Vasıtılı integrasyon	305
14.4-1	Basit elemanlara ayırma ile integrasyon	305
14.4-2	De i ken de i tirilmesi yardımıyle integrasyon	306

XIV

14.4-3	$\sqrt{a^2 - x^2}$ veya $\sqrt{x^2 \pm a^2}$ yi içeren integraller	310
14.4-4	Kısmi integrasyon kuralı (Parparti)	314
14.4-5	$ax^2 + bx + c$ veya $\sqrt{ax^2 + bx + c}$ yi içeren integraller	320
14.4-6	Trigonometrik ifadelerin integralleri	330
14.4-7	Rasyonel kesirlerin integralleri	335
14.4-8	irrasyonel cebirsel fonksiyonların integralleri.....	345
14.4-9	Bazı yüksek fonksiyonların integralleri	356
14.	Bölümde ait problemler	365

15. BÖLÜM

BELİRLİ INTEGRAL

15.1	Bir eğri altındaki alanın hesabı	381
15.2	Bir toplamın limiti olarak integral	385
15.3	Belirli integralin bazı özelikleri	389
15.4	Belirli integralin geometrik uygulamaları	390
15.4-1	Kartezyen koordinatlarda alan hesabı	390
15.4-2	Kutupsal koordinatlarda alan hesabı	398
15.4-3	Hacim hesabı	401
15.4-4	Bir eğri yayının uzunluğu	410
15.4-5	Dönel yüzeylerin alanlarının hesabı	415
15.5	Bir fonksiyonun ortalama değerinin hesabı	419
15.6	Improper integraller	422
15.6-1	Birinci türden improper integraller	422
15.6-2	İkinci türden improper integraller	424
15.7	Yaklaşık integrasyon	426
15.7-1	Yamuklar kuralı	426
15.7-2	Simpson kuralı	429
15.	Bölümde ait problemler	432